

Fentanylové náplasti a jejich injekční zneužívání

PhDr. Jiří Frýbert

Situace

- konec roku 2010 stížnosti na heroin
- přechod na pervitin či náhrada jinými opioidy
- od konce roku 2010 přechod na Vendal retard
- od poloviny roku 2012 užívání fentanylových náplastí
- v roce 2013 mělo Vendal jako základní drogu 70 klientů a fentanyl 4 klienti (příležitostně užívalo fentanyl dalších 35 klientů)

Fentanyl

- fentanyl je syntetický opioid, který se od 60. let 20. století používá jako analgetikum
- chronická bolest či u onkologičtí pacienti
- váže se na mí receptory v CNS (zmírnění bolesti, euforie, utlumení dechového centra) – mí receptory jsou také nejdůležitější pro vznik závislostí
- čistý agonista (naváže se velmi silně a velmi rychle dojde k žádoucím účinkům) – snadné předávkování
- je až 100x účinnější než morfin
- výhradně na lékařský předpis, vzniká závislost, při vysazení abstinenční příznaky

Fentanyl - kontraindikace

- plicní onemocnění (vzhledem k tomu, že zpomaluje dýchání)
- jaterní a ledvinová onemocnění (může se prodloužit jeho vylučování)
- střevní obtíže (způsobuje zácpu)
- srdeční onemocnění (může způsobit nízký tlak a zpomalit srdeční frekvenci)
- některé léky mohou ovlivnit odbourávání fentanylu (například léky k léčbě AIDS, některá antibiotika, některé léky na epilepsii a depresi)
- neužívat v době těhotenství a během kojení
- další tlumivé léky či alkohol může vést k předávkování

Fentanylové náplasti

- SUKL registruje velké množství léčebných přípravků, kde je účinnou látkou fentanyl (tablety, film, injekční roztok, nosní sprej, náplasti)
- SUKL registruje 10 různých obchodních značek fentanylových náplastí
- náplast se nalepí na kůži, po dobu tří dnů se do těla plynule uvolňuje pravidelná dávka fentanylu
- velikosti 12, 25, 50, 75, 100 - tato hodnota označuje množství fentanylu v mikrogramech, jež se za 1 hodinu uvolní do organismu
- náplasti různých výrobců ale obsahují různé množství fentanylu
- například Fentalis 75 obsahuje více fentanylu než Durogesic 100

Terén

Substi
tuce

Zdroje a cena

- nepoužité náplasti z černého trhu (nemocní rozprodávají, zbyly doma po nemocném, lékař je ochoten předepsat, vykradená sanitka, únik z lékařských zařízení)
- z použitých náplastí (odpad z nemocnic, odpad vytipovaných pacientů, použítá po dealerovi)- i po použití zůstává v náplasti významné množství
- za stovkovou náplast 300-600 Kč (dle známosti) na menším městě jde cena až na dvojnásobek; popřípadě dealer odstříhne jen proužek dle aktuálního obnosu klienta

Nebezpečí

- síla fentanylu (na kterou nejsou klienti zvyklí)
- nevyzpytatelnost dávkování z náplastí
- v Plzeňském kraji v roce 2013 mediálně známé dvě tragické události
- v roce 2013 se k nám donesly případy o 6 předávkováních, pracovníci Point 14 ví o 5 klientech, které odvážela záchranka
- sami klienti si riziko uvědomují a vyjadřují velké obavy (*„Už mi to nabízeli, ale já se toho bojím, to radši budu krizovat.“*)

Dávkování

- Způsoby užití: lepení na patro, jazyk, pod jazyk (ne na kůži), žvýkání, injekční aplikace
- nemožnost odhadnout množství a dávku (pokus-omyl)
- velmi individuální s mnoha proměnnými
- orientačně stovková náplast pro 4 lidi na den
- *„Stovkovou náplast si rozdělím na 2 půlky a z tý jedný jsem hodně sjetá. Když si to rozdělím na čtvrtky, tak čtvrtka mi vydrží 24 hodin (že mi není blbě), maximálně si z toho ještě večer udělám výplach.“*

Rozdělávání

- nelepící strany k sobě a vyvařit na velkou lžici či do plechovky
- někdo to nastříhá na malé kousky
- bubliny a vzduch to nenechají přilepit
- vařit v průměru 2 minuty (déle než heroin)
- dle klientů nutné vařit s citronkou, aby se uvolnila účinná látka
- hadrové náplasti se vyvařují špatně a dlouho (v naběračce)
- další příměsi, které si aplikují spolu s fentanylem

Durogesic®
50 µg fentanyl/h

Nájezd

- většina klientů uvádí, že nájezd je a je podobný heroinovému (pocit tepla, tlak do žaludku, pocit na zvracení, uvolnění těla, zklidnění)
- *„Když jsem neodhadl množství, tak to byla taková síla, že jsem se motal jako nalitej.“*

Působení

- účinek nastupuje rychle, nevydrží příliš dlouho
- nemám bolesti, jsem dobře zkouřenej, celkově zpomalení a utlumení
- po fentanylu silné abstáky
- „U fentanylu jsi sjetej tak, že kdyby kolem tebe šlo 100 slonů, tak tě to neprobudí.“
- „Masakr, přirovnal bych to k jízdě ve ferrari, když heroin je škodovka.“
- u i.v. infuze fentanylu je biologický poločas 7 hodin

Hodnocení klientů

- bojí se, strach
- nelze nadávkovat, raději nebrat, nezkušení umírají
- nejsilnější opiát, jsi pořádně sjetej
- výhodná cena vzhledem k síle a délce působení, zaručena čistota
- „*Fentanyl je ze všech těch opiátů nejlepší. Zkouří tě to víc než ostatní drogy, ostatní drogy to takhle nedokážou.* „
- „*Po fentanylu usneš ve stoje.*“

Děkuji za pozornost.

www.ulice-plzen.com

jirka@ulice-plzen.com